

Voordracht voor de Staf Weerbaar burgerschap en polarisatie van 17 januari 2022

Portefeuille
Agendapunt

Openbare Orde en Veiligheid (4)
D1

Vertrouwelijk

Onderwerp

Ter kennisname: Rapport Commissie van Toezicht iPGA-R

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van het Rapport van de Commissie van Toezicht iPGA-R (bijlage)
2. Instemmen met de opvolging van de aanbevelingen.

Onderbouwing beslispunten

Burgemeester,

Bijgaand treft u het rapport met de bevindingen van de Commissie van Toezicht over de iPGA-R. In deze oplegger wordt beschreven op welke wijze de iPGA-R voornemens is om opvolging te geven aan de aanbevelingen.

Inleiding

In november 2020 heeft de Stuurgroep Veiligheid en Zorg besloten een tijdelijke Commissie van Toezicht voor de iPGA-R in te richten. De opdracht van de commissie is om te beoordelen of er binnen de iPGA-R zorgvuldig met de belangen van individuen wordt omgegaan.

De commissie heeft de relevante documentatie bestudeerd en gesprekken gevoerd met tal van betrokkenen bij de aanpak. Daarnaast heeft de commissie een tiental dossiers onderzocht.

Bevindingen van de commissie en reactie

De commissie concludeert dat de iPGA-R *"in het algemeen gekenmerkt wordt door een zorgvuldig opgesteld beleid en een zorgvuldige vormgeving van de aanpak, van een hoog kwaliteitsniveau. De nieuwe documenten van de aanpak (beleidsnota, uitvoeringskader, handelingskader, allen opgesteld in 2019 en 2020) leggen een stevige bodem onder de uitvoering van de aanpak, mede vanwege de toevoeging van een wetenschappelijk kader. Het gros van de kenmerken van de aanpak – de selectiecriteria, interventies, besluitvorming en samenwerking en informatie-uitwisseling – is goed doordacht, logisch en navolgbaar. Op papier is de aanpak goed vormgegeven."* (pagina 28) Ook over de uitvoering van de aanpak is de commissie over het algemeen positief. *"De commissie concludeert dat de belangen van individuen in de aanpak in het algemeen voldoende worden geborgd."*(pagina 29).

Op pagina 16 tot en met 27 schetst de commissie gedetailleerd haar bevindingen, op pagina 28 tot en met 30 geeft de commissie haar conclusies, aandachtspunten en aanbevelingen.

De meeste bevindingen en conclusies worden herkend door het PTO-R (Programmateam overleg-Radicalisering). Het PTO-R is blij met de overall positieve conclusie van de commissie. Het PTO-R vindt dat de bevindingen en aanbevelingen nuttige handvatten geven om de aanpak verder te verbeteren.

Op een aantal punten is nader gesproken met de commissie en acht het PTO-R het van belang om een kanttekening te plaatsen:

- Betrokkenheid NCTV bij casuïstiek. De commissie constateert dat in een enkel geval de NCTV betrokken was bij de beoordeling of een persoon moest worden opgenomen in de aanpak. Het PTO-R herkent deze situatie uit het verleden, maar constateert dat op dit moment de NCTV niet meer bij deze beslissing betrokken is.
- De commissie geeft aan de indruk te hebben gekregen dat een enkele casus is opgenomen om een evenwicht tussen verschillende categorieën van personen in de aanpak aan te brengen. Het PTO-R herkent dit niet en is zich zeer bewust dat het streven naar een 'valse balans' geen reden mag zijn om een persoon op te nemen in de aanpak. Wel herkent het PTO-R dat in een aantal casussen het erg complex is om een risico op geweldsbereidheid aan te tonen, en dat op dit punt verdere verbetering mogelijk is (zoals besproken bij aanbeveling 1).
- De commissie geeft aan dat het onterecht is dat partners adviseren over een casus waar ze geen betrokkenheid bij hebben. Binnen de aanpak achten wij integraliteit van belang en daarom vinden wij alle betrokkenheid, kennis en expertise van alle kernpartners een meerwaarde. Ondanks dat er bijvoorbeeld in een casus geen sprake is van kinderen of een uitkering, dan blijft de meerwaarde dat de RvdK en WPI in dit geval meedenken en mee adviseren.

Ad 2. De opvolging die we geven aan de aanbevelingen

Er zijn vijf aanbevelingen meegegeven voor de aanpak en die zijn allen uitvoerbaar. Zie pag. 28-30. Hieronder geeft het PTO-R aan hoe ze de aanbevelingen wil uitvoeren.

Aanbeveling 1: Maak expliciet(er) welke redenering wordt gehanteerd in het vaststellen van geweldsbereidheid.

De commissie: "*onderstreept [...] het belang van het bewaken van het risico op geweldsbereidheid. In sommige casussen zag de commissie dat het begrip werd opgerekt, om daarmee de opname van een persoon in de aanpak te legitimeren.* De Commissie adviseert om het concept geweldsbereidheid en de informatie op basis waarvan die wordt vastgesteld nader uit te werken.

Het PTO-R acht het opvolgen van deze aanbeveling van groot belang. Het PTO-R herkent dat de afweging of sprake van een risico op geweldsbereidheid zeer complex is. Nadere uitwerking van dit begrip en het bijbehorend proces draagt bij aan het eenduidiger maken van deze afweging.

Het PTO-R is voornemens de volgende acties in gang te zetten:

- om één of meerdere expertsessies (met externe deskundigen en wetenschappers) te organiseren om het begrip risico op geweldsbereidheid nader uit te werken.
- het beoordelingskader te evalueren (evaluatie loopt al) en de uitkomsten van de expertsessies daarin mee te nemen. Op basis daarvan scherpen we het beoordelingskader en het proces verder aan.
- Trainingen op het gebied van geweldsbereidheid en gevaarsrisico om meer kennis en expertise hierover in "huis" te halen.

Aanbeveling 2: Geef gedurende het proces duidelijker aan welke mogelijkheden burgers hebben in het kader van rechtsbescherming

De commissie beveelt aan om bij aanvang van opname in de aanpak in de notificatiebrief expliciet de mogelijkheden van rechtsbescherming op te nemen, en daarbij ook specifiek te zijn over welke instanties voor wie relevant zijn (bijvoorbeeld sociaal raadslieden en/of het Juridisch Loket).

Het PTO-R staat welwillend tegenover het expliciet benoemen van de mogelijkheden van rechtsbescherming in de notificatiebrief. Op dit moment versturen we zowel bij in- als uitstroom een brief en wijzen de personen op hun rechten. De mogelijkheid om tegen opname in de aanpak in bezwaar te gaan benoemen we niet in de notificatiebrief, want er is geen besluit in het kader van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Het PTO-R is voornemens de volgende actie in gang te zetten:

Onderzoeken van de mogelijkheden om dit beter te formuleren in de notificatiebrieven, bijvoorbeeld door expliciet te verwijzen naar het juridisch loket of sociale raadslieden en te benoemen dat dit onafhankelijke partijen zijn. Dit doen we in samenwerking met de andere persoonsgerichte aanpakken binnen het AcVZ.

Aanbeveling 3: Verstevig de relatie met bestaande gremia en de interne checks and balances

De commissie: *"raadt aan om te bekijken of er meer verbinding kan worden gelegd met bestaande interne gremia, zoals de FG en de CPA. De commissie ziet de toegevoegde waarde van het bekijken of de iPGA-R structureel ingebed kan worden in dergelijke bestaande structuren."*

Het PTO-R onderschrijft de toegevoegde waarde van een steviger verbinding met de verschillende privacy-gremia. Hiervoor is al een aantal stappen gezet. Zo is er ten behoeve van de DPIA contact met de FG van de gemeente Amsterdam geweest en het convenant iPGA-R is op 13-12-2018 ter advisering voorgelegd aan de CPA (Commissie Persoonsgegevens Amsterdam). Dat advies is daarna ook opgevolgd. Er is op dit moment inderdaad geen contact met de FG's van de kernpartners.

Het PTO-R is voornemens om de volgende actie in gang te zetten:

- een kennismaking met de functionarissen gegevensbescherming van de kernpartners organiseren en bespreken wanneer we elkaar waar kunnen vinden.

Aanbeveling 4: Maak met kernpartners afspraken over registratie, integrale afhandeling klachten, afhandeling van AVG-verzoeken of eventuele rechtszaken

De commissie stelt: *"Op een aantal vlakken ontbreken integrale afspraken tussen de kernpartners. Zo zijn er geen duidelijke afspraken gemaakt met kernpartners over registratie in andere systemen dan het gezamenlijk registratiesysteem. Afspraken over de registratie van instroom, uitstroom en het gebruik van de informatie die ontstaat door deze registraties, ontbreken. De commissie denkt dat het noodzakelijk is om één lijn te trekken en met kernpartners duidelijke afspraken te maken over wanneer er wel en wanneer er geen sprake mag zijn van registratie in andere systemen dan de gezamenlijke registratie. Met name bij de uitstroom moeten burgers erop kunnen vertrouwen dat zij, wanneer zij de iPGA-R 'verlaten' hebben, zij ook (zo goed mogelijk) uit de registraties van de kernpartners verdwenen zijn."*

Het PTO-R omarmt deze aanbeveling en deze aanbeveling komt ook terug in de DPIA.

Het PTO-R is voornemens de volgende acties in gang te zetten:

- de wijze waarop personen in de aanpak gebruik kunnen maken van hun rechten explicieter beschrijven en de personen hierop wijzen.
- de komende maanden nadere afspraken maken tussen de kernpartners over de reikwijdte van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid en klachtenafhandeling. Elke organisatie zoekt dit eerst intern uit, want iedere organisatie heeft hierin zijn eigen wet en regelgeving. Daarna bespreken we hoe we dit als integrale aanpak oppakken en vastleggen. Deze nadere afspraken worden naast de opvolging maatregelen DPIA ook vastgelegd in een bijlage bij de beleidsnota.

Eenduidigheid in de afhandeling van klachten en AVG-verzoeken kan bijdragen aan de transparantie over de werkwijze richting burgers, en kan ook bijdragen aan de interne samenwerking. De commissie moedigt partijen dus aan om in gesprek te gaan over de registratie en als resultaat daarvan overkoepelende afspraken te maken met de kernpartners, deze op schrift te stellen en vast op te nemen in de reguliere werkwijze, bijvoorbeeld door deze te verankeren in de bijbehorende documenten van de iPGA-R."

Aanbeveling 5: Definieer minimaal een volgend 'meetmoment' om de aanpak opnieuw te toetsen

De Commissie stelt: *Of een commissie van toezicht eenmalig of permanent zou moeten zijn, is voorwerp van politiek-bestuurlijke afweging, waarbij de belangen van rechtsbescherming, transparantie en democratische verantwoording moeten worden afgewogen tegen de administratieve lasten die een dergelijk onderzoek met zich mee brengt. De commissie wil niet in die afweging treden, maar is wel van mening dat het minimaal belangrijk is om een volgend meetmoment af te spreken, om te toetsen of de aanbevelingen uit deze rapportage in de praktijk zijn opgevolgd. Een dergelijk terugkerend leermoment zou bovendien ook de mogelijkheid bieden om te kijken welke consequenties verschillende wetsvoorstellen, bijvoorbeeld het Wetsvoorstel persoonsgerichte aanpak en meldingen over radicalisering en terroristische activiteiten, wanneer deze zijn aangenomen, voor invloed hebben op de aanpak.*

Het PTO-R herkent de waarde van een onafhankelijke externe toetsing zoals nu uitgevoerd door de Commissie van Toezicht. Het PTO-R is het met de commissie eens dat een nieuwe onderzoeksrunde kan helpen om te onderzoeken in hoeverre aanbevelingen zijn overgenomen en nieuwe wetgeving is geïmplementeerd. Bij een nieuw toets moment is de juiste timing van belang; het opvolgen van de aanbevelingen en het implementeren van aanpassingen vergt enige tijd, nieuwe wetgeving wordt waarschijnlijk in de zomer van 2022 aangenomen.

Volgende processtappen

- Ter vaststelling voorleggen aan het Directeurenoverleg en de Stuurgroep Veiligheid en Zorg en een communicatiestrategie toevoegen.
- PTO-R stelt voor eerst te evalueren en dan op basis daarvan met een voorstel te komen omtrent de timing, opdracht en bezetting commissie voor een eventuele volgende onderzoeksrunde.
- Aanbieden aan de gemeenteraad: we zien geen bezwaren in het delen van deze rapportage met de gemeenteraad. De Commissie van Toezicht heeft de rapportage zodanig opgesteld dat deze geen inzicht geeft in de werkwijze. En de privacy van personen in de aanpak kan door publicatie niet in het geding komen. Aan het rapport wordt dan een bestuurlijke reactie toegevoegd, in lijn met de hierboven geformuleerde punten.

Advies / afstemming

Het rapport, de bevindingen en de opvolging hiervan is afgestemd met:

- PTO-R (Programmateam overleg - Radicalisering) op 9 december 2021 (concept rapport) en op 6 januari 2022 (opvolging aanbevelingen)

Het rapport wordt in de volgende overleggen besproken:

- Directeurenoverleg Veiligheid en Zorg van 17 januari 2022
- Stuurgroep Veiligheid en Zorg van 7 februari 2022

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2022-004278	Staf Weerbaar burgerschap en polarisatie Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1.2,e (5.1.2,e @amsterdam.nl, 5.1.2,e)

Uitslag

A Akkoord

- BM ontvangt rapport nog.

- In ieder geval advies commissie over permanentecommissie volgen. Dit richting stuurgroep.

- Wens om rapport openbaar te maken.

Vertrouwelijk